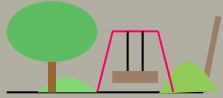

Groene speelruimte: types en varianten

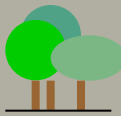

Type speelplein

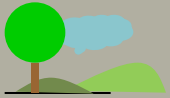
- Het groene speelplein – hoger schaalniveau (schaalniveau A)
- Het groene buurtspeelplein (schaalniveau B)

Type speelbos

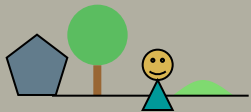
- Het oerwoud.
- Het verdwaalbos met ankerpunten (padenstructuren)
- Het open bos met geïntegreerde speelaanleidingen
- Het buurtspeelbosje

Type speelnatuur

- Oerlandschap – de wildernis
- Natuurspeelplek 'water'
- Natuurspeelplek 'speelboomgaard – pluktuin'
- Andere natuurspeelplekken, vb. speelboomgaard / speelheide, speelduinen

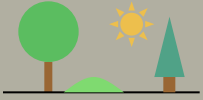
Type speelruimte jeugdwerk

- Het groene jeugdwerkterrein
- Jeugdwerk 'avontuur en natuur'

Type park

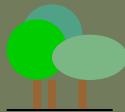
- Het speelse historisch park
- Het speelse designpark
- Het wilde natuurpark
- Het speelse buurtparkje

Type passageplek

- De groene passageplek

Type speelbos

DE VARIANTEN

Het oerwoud.

Deze variant van het speelbos is een 'rijk bos'.

Het 'oerwoud' kent dan ook:

- een rijke variatie aan flora: diversiteit aan boomsoorten, afwisseling tussen onderbegroeiing en zones zonder onderbegroeiing. Een aantal vegetatietypes is interessant, zoals hazelaars- en elzenbosjes, rietvelden, rododendrons, ...
- een rijke variatie aan fauna: een diversiteit aan te observeren diersoorten
- een rijke variatie aan bodemgesteldheid: er is afwisseling tussen vlakke delen, hellingen, heuvels, ... er zijn nattere en drogere stukken, enzovoort.

In dit bos kan voor kinderen de illusie heersen dat het terrein 'weg van de wereld is' (ook al ligt het soms 'om de hoek'). Voldoende oppervlakte is hierbij wel nodig (kinderen moeten er kunnen verdwalen).

Bij dit type speelbos zijn weinig ingrepen nodig om er een optimaal beleefbaar bos van te maken. Al zullen zaken als goed ingeplante vlonderpaden, een spaarzaam aangebracht touwenparcours, een stel liggende boomstammen, ... het oerwoudgevoel versterken.

Het oerwoud.

Met steun van de
Vlaamse overheid

GROEN & RAVOTTEN
IN LIMBURG

Het oerwoud.

Met steun van de
Vlaamse overheid

GROEN & RAVOTTEN
IN
LIMBURG

Het oerwoud.

Met steun van de
Vlaamse overheid

**SPELEN &
RAVOTTEN**
GROEN IN LIMBURG

Het verdwaalbos met ankerpunten

Dit is een bos met doorwaadbare onderbegroeiing. Er is voldoende oppervlakte om het gevoel van verdwalen te suggereren. Globaal genomen ziet dit bos er eerder gelijkvormig uit. Om de speelfunctionaliteit te verhogen (en tevens de oriëntatie te versterken) zijn er diverse ‘herkenningspunten’ ingebracht: paden, ankerpunten, speelaanleidingen.

Speelaanleidingen

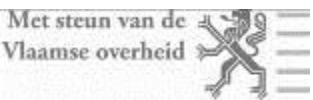
De speelaanleidingen hebben een ‘niet kunstmatig’ effect: ze lijken vergroeid met het bos, alsof ze er steeds hebben gestaan. Enerzijds zijn het dus strategisch ingeplante ankerpunten (ze versterken de oriëntatie, ze leggen bakens in de speelruimte) en anderzijds zijn het elementen die spel uitlokken. Ze zijn in de regel multi-functioneel (niet gemaakt voor 1 soort gebruik. Een glijbaan is bijvoorbeeld monofunctioneel en zal hier niet worden toegepast). Vaak – liefst - zijn de ingrepen zó bedacht dat ze inspelen op een specifiek, aanwezig aspect van het bos: een liggende boomstam ligt over een diepte (bijvoorbeeld holle weg) heen, aan een kruispunt van paden wordt een baken geplaatst, een open plek in het bos krijgt in de rand een rudimentaire hut, ...

Vaak worden hier speelaanleidingen verwerkt die fantasie (geheimzinnigheid, ‘gevaar’, geschiedenis, ...) oproepen. Ook kunst kan hier erg op zijn plaats zijn.

Het verdwaalbos met ankerpunten

GROEN & RAVOTTEN
IN LIMBURG

Het verdwaalbos met ankerpunten

Met steun van de Vlaamse overheid

GROEN IN LIMBURG
SPELEN & RAVOTTEN

Het verdwaalbos met ankerpunten

Met steun van de
Vlaamse overheid

**SPELEN &
RAVOTTEN**
**GROEN IN
LIMBURG**

Het open bos met geïntegreerde speelaanleidingen

Het begrip 'open bos' moet hier worden gelezen als: 'een bos waar je los doorheen kijkt'. Het is een bos(zone) met van nature beperkte speelkansen.

Deze beperktheid is vaak te wijten aan een of meer van de volgende 'gebreken':

- het ontbreken van onderbegroeiing, of indien die er is, is het steevast stekelige onderbegroeiing
- eenzijdige bodemprofilering (enkel vlak, of enkel helling),
- beperkte oppervlakte,
- kunstmatige aanplantstructuur, (bomen in strakke rijen aangeplant)
- ....

Om van dit bos een speelbare, kwaliteitsvolle plek te maken *moeten* er ingrepen worden gedaan, en wordt het bos verrijkt met speelkansen. Dit gebeurt door het inbrengen van meerdere speelaanleidingen (keuze uit: natuurlijk aandoende speelaanleidingen, landart-achtige voorzieningen, speeltoestellen, ...). Ook een bouwspeelplaats kan hier heel goed op zijn plaats zijn.

De geconstrueerde speelelementen in dit bos zijn talrijk, veel talrijker en geconcentreerder dan in de andere varianten van speelbossen. Ze vormen de voornaamste (en soms wel de enige) échte speelkansen in het 'open bos'.

Het open bos met geïntegreerde speelaanleidingen

Met steun van de Vlaamse overheid

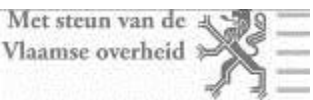
GROEN IN LIMBURG
SPELEN & RAVOTTEN

Het open bos met geïntegreerde speelaanleidingen

Tip: kijk ter inspiratie ook naar de foto's van het 'verdwaalbos met ankerpunten'.

**SPELEN &
RAVOTTEN
IN
GROEN LIMBURG**

Het buurtspeelbosje

Dit is een klein bosje in de nabijheid van wonen. De kinderen die er spelen kennen het op hun duimpje, de plaatselijke jeugdbeweging komt er al eens een spelletje spelen.

Het buurtspeelbosje heeft zelden de uitstraling van een heus bos. De natuurwaarde is er vaak ook eerder beperkt. Hierdoor is er echter weinig of geen beletsel om er ingrepen te doen. Het is ook een plek waar kinderen kampen of andere bouwsels maken.

Speelaanleidingen

Het buurtspeelbosje heeft niet steeds ingrepen nodig. In bepaalde gevallen is het net het verlaten, informele karakter van het bosje dat net heel bepalend is voor de sfeer. Soms zijn buurtspeelbosjes wel gebaat met enkele eenvoudige ingrepen. Dat kan door middel van groen (voorbeeld: plant 2 jonge bomen in 1 plantgat) en zeker ook door middel van geconstrueerde speelaanleidingen. Heel wat speelaanleidingen (met name de meer eenvoudige) uit de vorige types zijn hier ook toe te passen.

Een specifiek aandachtspunt in het buurtspeelbosje is het voorzien van ingrepen die aan kinderen een impuls geven om zelf kampen te bouwen. Zo vormen bijvoorbeeld twee in de grond gezette palen een basis om er een kamp tegenaan te bouwen.

Het buurtspeelbosje

Speelaanleidingen
die op hun plaats
zijn in het
buurtspeelbosje

Met steun van de
Vlaamse overheid

GROEN IN LIMBURG
SPELEN & RAVOTTEN